

мечкадари и лингурари/ копанари). За чергарстващи лингури, отседнали за кратко през 1862 г. в с. Арабаджиево (дн. с. Коларово, Старозагорско – б.а.), пише поп Минчо Кънчев в емблематичния си труд “Видрица”: “Тази година нападнаха едни богати лингури, навързаха си мечките и не се минува покрай колибите им.... Тези лингури направиха осем сватби, които венчахме двамата със стария свещеник Паскаля Желев” (Кънчев 1983: 179).

Мечкадарите са и на традиционните панаири, пазари, храмови празници, селски сборове. Старозагорецът Андрей Тошев е запазил детски спомен как в средата на 70-те год. на XIX век родителите му са го водели на ежегодния есенен Сър панаир да гледа “...как се разиграваха маймуни и мечки. Понякога, за едно петаче, ни качваха на някоя по-едра мечка, като същевременно мечкарът ни даваше и по-малко козина за уроки” (поверие запазено и до днес) (Тошев 1935: 4).

В началото на XX век „в петъчния ден на Софийския „Женски пазар” минаваха и мечкари със своите завързани с вериги питомници... Някои мечкари си имаха дайрета, с които бяха дресирали своите питомци. Задумкаше ли дайрето баба Меца или Мечо показваше как невестите месят хляб, как бабите сеят брашно, как момите поставят белило на лицето си...” (Костенцева 1979: 104).

И въпреки, че „Цигани мечкари са ставали главно „влашки” цигани.... също и част от „българските” цигани в махала Галата в Карнобат се занимавали с отглеждане и дресиране на мечки...”.

Утвърденият български етнограф Васил Маринов описва още един интересен елемент от ежедневието им: „След Освобождението някои от циганите мечкари са отивали със своите мечки на печалба в Цариград и дори в Анадола гдето са вземали участие в игри и борби с мечки. За да се движат спокойно през турската територия, мечкарите цигани, които са говорили отлично турски език, нарочно са променяли българските имена с турски” (Маринов 1962: 252-253). Такъв факт посочва още през 1866 г. и д-р Александър Паспати – мечкадари християни с мюсюлмански имена лагеруват край Чорлу, Турция.

Миграционните движения на рударите продължават и през следващото столетие. След Междусъюзническата война (1912-1913), когато с Букурещкия мирен договор Южна Добруджа е дадена на Румъния, в българските територии се установяват нови семейства от метагруповата общност. Възрастни представители помнят преселването си в българските земи през 30-те и началото на 40-те год. на XX век.

През годините в процеса на усядане мечкадарите търсят удобни